

Jeseník na cestě k odolnějšimu městu: výzvy a příležitosti po povodních

Praha, 9. října 2025

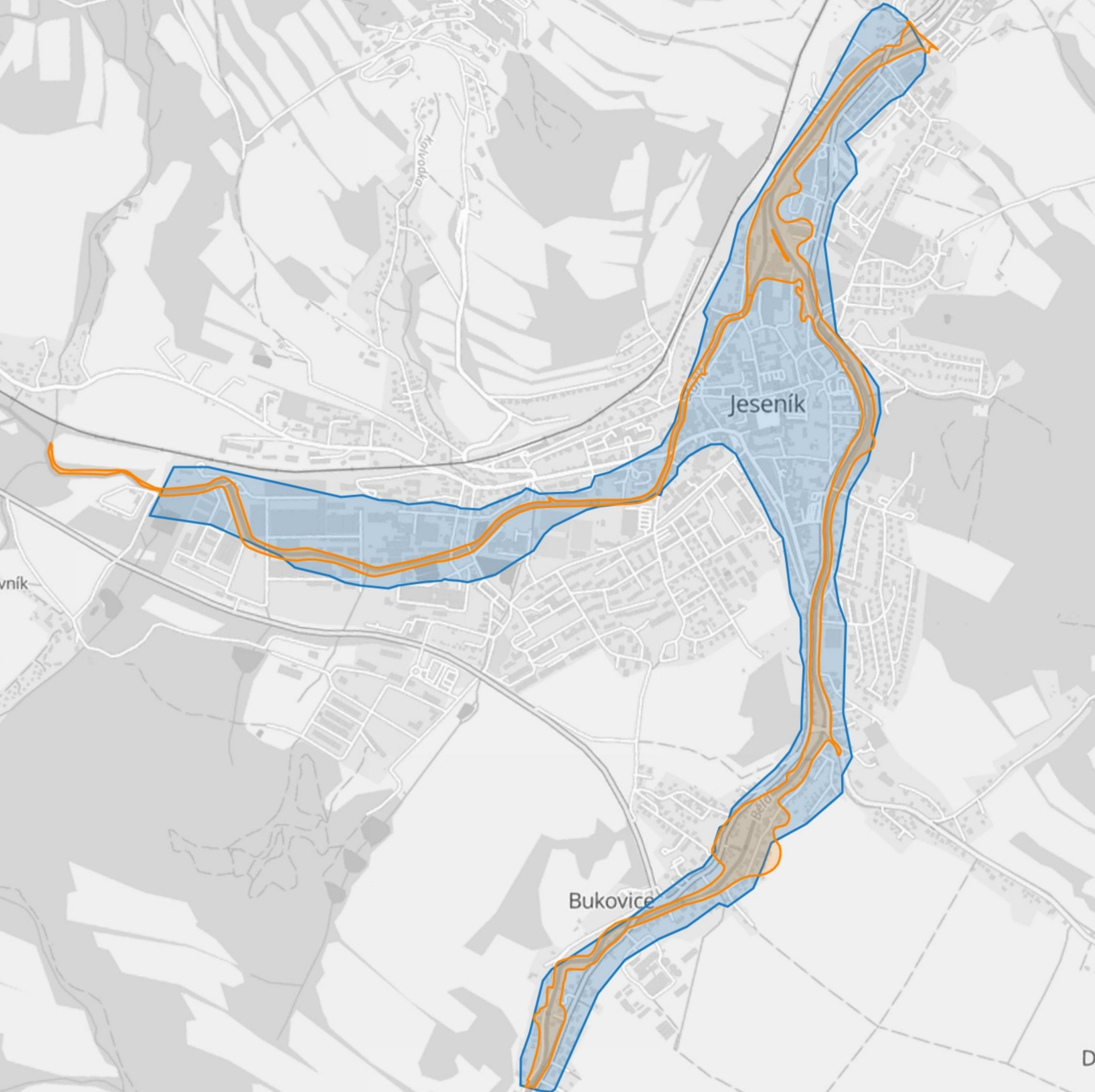

Září 2024

V září 2024 zasáhla Jeseník povodeň, jakou si moderní generace nepamatuje. Nad Jeseníkem spadlo tolik srážek, co obvykle za 5 měsíců

Voda strhávala vozidla, ploty, majetek i lidské životy. Byli jsme svědky situací, které se těžko popisují

Jeseník byl prakticky „pod vodou“, infrastruktura byla těžce poškozena — silnice, kanalizace, vodovody, mosty, ploty a jiné veřejné nemovitosti utrpěly značné škody

Rozsah zasažení

- Záplavová oblast Q100 označuje území, které by mohlo být zaplaveno při tzv. stoleté vodě, tedy povodni s pravděpodobností výskytu jednou za 100 let
- Zaplaveno celkem 786 stavebních objektů
- Z toho 186 rodinných domů a 89 bytových domů
- Povodeň přímo zasáhla 2250 obyvatel Jeseníku
- Škoda na městském majetku je cca 750 mil. Kč

- Zaplavená oblast 2024
- Záplavová oblast Q100

Komunikace

- Poškozeno nebo zničeno 20 660 m² komunikací a chodníků
- Jeseník byl dočasně izolován, provizorní mosty a objízdné trasy byly zprovozněny v následujících dnech
- Železniční spojení bylo přerušeno – voda poškodila železniční trať, náspy i mostní konstrukce

Mosty a lávky

- 6 pěších lávek strženo povodní, 1 lávka poškozena
- Poškozeny 2 mosty, 1 uzavřen

Obnova klíčových inženýrských sítí

- Pitná voda: Přerušena od 14. září, částečně obnovena od 17. září
- Elektřina: Výpadky začaly 14. září, částečně obnovena po několika dnech
- Plyn: Přerušen od 14. září, některé domácnosti byly bez plynu i několik týdnů, stav se postupně zlepšoval až do října
- Internet a mobilní sítě: Výpadky od 14. září, v některých oblastech přetrvávaly i měsíc

Zajištění provozu městských institucí

- Zdravotní a sociální služby
- Městský úřad
- Základní a střední školy
- Nejvíce zasažená ZŠ Nábřežní musela zajistit dočasné učebny z modulárních buněk
- Centrum společenských aktivit a další

Plánování obnovy města

- Zmapovali jsme škody na území zasaženém povodní, proběhly akutní opravy a připravujeme nutnou dokumentaci pro další opravy
- Snaha o využití dotačního programu Živel 1 (administrujeme žádosti o dotace za téměř třičtvrtě miliardy)
- Finance však rok po povodni stále nemáme, chybí nám projektové dokumentace (finance obdržíme po podpisu SOD)
- Máme nový Strategický plán 2025+, ve kterém již reflektujeme povodně
- Nastal částečný posun v prioritách města
- Každodenně hledáme cestu, jak řešit následky povodní a přitom nerezignovat na rozvoj města
- Trvá to, stojí to spoustu peněz, ale chceme město udělat hezčí a odolnější
- Přesto...stát financoval a financuje:
 - Úklid a odstraňování následků povodní (přes Olomoucký kraj)
 - Mimořádnou okamžitou pomoc 80 tisíc Kč pro zasažené
 - Podporu domácnostem v průměru 40 tisíc Kč podle míry škod
 - Úhradu nájmů v náhradním bydlení pro lidi s neobyvatelnými domy
 - Proplacení elektřiny při vysoušení nemovitostí
 - 100% dotaci 260 milionů Kč na opravu vodovodní infrastruktury
 - 700 milionů Kč na obnovu majetku města
 - Dotace na rekonstrukce a novou výstavbu pro postižené rodiny - SPÚ pozemky
 - Přes 5 milionů Kč na pronájem modulární školy
 - Podporu turismu přes program Voucher Jeseníky

Dopravní infrastruktura

- Komunikace byly poškozeny i v lokalitách, které město plánovalo upravit v rámci projektů na podporu udržitelné městské mobility
- S finanční pomocí ČVT dokončujeme cyklogenerel, jehož výstupy chceme zpracovat do nově opravovaných komunikací
- Posun dlouhodobě připravovaných projektů k realizaci

ZŠ Nábřežní – obnova a protipovodňová ochrana

- Nově vlajkový projekt
- Potřeba rychlého zajištění studie – využití iniciativy Architekti pro bono ČKA
- Dispoziční studie kompletní rekonstrukce přízemí
- Součástí navazujícího projektu bude i obnova přilehlého sportovního areálu
- Paralelně je připravována studie protipovodňové ochrany

Příprava architektonické soutěže na revitalizaci nám. Svobody

- Náměstí parkového typu výrazně zasaženo povodní
- Řešení lokality v duchu principu „build back better“
- Součástí zadání bude návrh etapy 0 – jednoduchých a rychle realizovatelných zásahů

Studie úpravy říčních koryt Povodí Odry + AOPK

Základní kategorie při obnově koryt vodních toků po zářijové povodni 2024:

- A) Navrácení koryta do původní úpravy vodního toku (červené úseky - „oprava toku“)
- B) Nová úprava vodního toku (oranžové úseky - „revitalizace toku, PBPO“)
- C) Ponechání koryta přírodnímu vývoji (zelené úseky - „renaturace toku“)

Spolupráce s Mendelovou univerzitou a Univerzitou Palackého

- **09/2024 – 02/2025**
Zahradnická fakulta MENDELU –
Ústav zahradní a krajinářské
architektury (téma Město a voda)
- **02/2025 – současnost**
Zahradnická fakulta MENDELU –
Ústav plánování krajiny (téma
Krajina a voda)
- **05/2025**
MENDELU + UPOL – workshop

Aktuální problémy procesu obnovy a realizace protipovodňových opatření v Jeseníku

- Chybí platforma pro spolupráci a sdílení odpovědnosti
- Realizaci protipovodňových opatření brzdí majetkoprávní vztahy
- Legislativní přehlcnení městského úřadu (výběrová řízení, projekty, dotační administrativa, stavební úřad...)
- Procesy...co by mělo jít jinak
- Mezidobí po povodni by mělo být v jiném režimu...
- Není možné rok čekat
- Přáli bychom si rychlejší postup. Ale důležité je, že se věci hýbou a že máme zajištěné prostředky, bez kterých by to vůbec nešlo. Budeme dál dělat všechno pro to, aby se Jeseník postavil na nohy co nejdřív

Závěr: širší souvislosti a příležitosti

Krajina mimo město rozhoduje o škodách ve městech

→ Povodeň nezačíná v řece – klíčová je práce s celým územím

Jednat hned, ale s vizí

→ Rychlá pomoc by měla být propojena s dlouhodobým plánem

Koordinace a zapojení aktérů

→ Vytvoření mapy aktérů a jasných kompetencí

Obnova s přidanou hodnotou

→ Dotace na principu build back better, ne jen návrat ke stavu před krizí

Právní nástroje pro prevenci škod

→ Zavedení „břemene záplavy“ s kompenzacemi za omezení vlastnictví

Architekt jako klíčový facilitátor změny

→ Architektura jako nástroj odolnosti a adaptace území

Podpora výzkumu a inovací

→ Spolupráce s univerzitami na zvyšování odolnosti sídel

www.axpro.cz

Děkujeme!

Jeseník

02

